

Vegamót ella undirgangur

Í SÖGUNNI finnast nógv dømi um sorlaðar sivilisatiónir. Nógv lysingar eru av leiðandi monnum, sum tá ið teir eru vorðnir ríknir upp í ein krók og standa til at falla, eru byrjaðir at virka fyrri at taka alt og øll við sær í falli sínum.

UM søguna verður eisini sagt: at tann, ið ikki kennir søguna, er vistur til at endurtaka hana.

EITT hitt feskasta dømið av tilíkum slagi var týski ríkisleiðarin Adolf Hitler, sum við sær í vanlukku sína tók stórar partar av Europu, Japan og fjar-eystri. Eisini børn og gomul vóru ríknir í deyðan av ragnarroks og deyðstráan Hitlers.

TÁVERANDI týski ríkisleiðarin hevði eisini hesa forskrúvaðu hugsan (og gjørdi nakað við hana), at tað vóru tey fremmandu fólkini, ið vóru atvoldin til allar landsins ólukkur. Saman við annarleiðis hugsandi, sum t.d. javnaðarmonnum, kommunismum og øðrum, vóru hesi fólk aftan á ræning og eyðmýking rætt og slætt tikin av døgum og brend. Nakað líknandi kemur einum fyrri er um at taka seg upp her á

landi í hesum døgum, nú vanlukkur-nar tykjast at økjast í tali.

MEDAN »harrafólkið« fyrri læntan pening bygdi sær borgir fyrri yvirpris og yvirfærni, vóru tey fremmandu (í ávisum føri eisini við kravdari AIDS-váttan) sett at mata skræpu inn í endan á flakamaskinunum kring á teim-um føroysku blokkveruvirkjunum og haturalsaldan tók seg so liðandi upp.

Í 1988, í SvF, legði Birgir Danielsen fyrri við at ákæra skúlabørn og tey fremmandu fyrri at blanda rotan fisk upp í tað feska, men øll eru vit so liðandi vorðin sannførd um, at tað heldur man hava verið talan um tað øvugta, at okkurt fesk at einum óhappi er komið í bland við tað rotta.

OG NÚ — á tíðindafundi (fyrri minni enn 20.000 kr.) vóru so hesi fremmandu avsögð. Tey skulu heilt einfalt hungurst út aftur av landinum. Maðurin uttan situatiónsformennslis segði frá, at uppihalds- og vinnuloyvi (gjøgnum politivaldið) verða inndrigin — má Gud seg forbarma. Hetta segði hesin maður sum gestur í fremmandum landi (bara soleiðis beint út av posanum) beint inn í andlitid um 20 umboð-um fyrri pressuna í hesum sama fremmandu landi.

ER maðurin fullkomiliga blástur??

STØRRI skaðagerð man neyvan nakar nakrantíð hava upplivað enn ta, ið hesi trý ferðandi í heimføðisligari einfaldigheit her gjørdi seg til talsmenn fyrri.

SVART upp á hvítt hevur Skak-Nielsen í sínum seinasta iskoyti til rapportina frá Ráðgevandini nevndini viðv. Føroyum (nú í trimum pørtum) staðfest tærvin á at lántfígga afturberingina av innlánsmilliardunum, ið teim føroysku bankunum: »Medens landskassen således får et betydeligt lånebehov, må det forventes, at den private kapitalimport, der i de senere år har haft et meget stort omfang, nu er ophørt og muligvis afløst af kapital-eksport. Dette medfører i den nuværende stramme likviditetssituation, at behovet for kapitalimport til finansiering af underskudet på betalingsbalancen samt eventuel privat kapital-eksport må dækkes af landskassen.« (Innlánsaldan úr útlondum inn í føroyskar bankar verður kallað kapitalimport. Afturgjalding (av partvist uppsøgum) innlánum til útlond verður kallað kapitalexport, og tað er so hetta, ið landskassin nú sambært Skak-Nielsen skal í holt við at gjalda).

UTTAN at blunka fortelur Jóngerð Purkhús, búskaparráðharri, um ein tærvin til at umfígga eitt og annað í tí føroyska samfelagnum, sum um alt

var í finasta lagi. (Sum víst á aðra staðir, so ber tað til at lúgva stórt, eisini í juridiskum týðningi, við at tígla).

SEINASTU triggjar reglurnar eftir F.J. Mikkelsen í Erhvervsbladet tann 26. í hesum, vísa meira beinrakið ta kaos-støðu, vit eftir nøkrum mánaðum eru stýrd út í. Har stendur: »Akut har Færøerne (også) brug for refinanciering af en gæld på knap en halv mia. kr.«

JU, tað stendur akut (lat. *A'cutus*) — brúkt um sjúku við ávisum eyðkenn-um.

OG TAÐ var hetta, ið »tríeinigheitina« fór til Keypmannahavnar at leita sær hjálp til. Líkt er til at ein latan standa til-hugur hevur tikið seg upp serliga ímillum veljarar tjóðveldis-, sambands- og fólkafloksmanna, soleiðis at tað um nógvur teirra kann sigast at vera íkomandi eitt slag av traumakendari ragnarroks tráan — — og tað er hesin destruktivi »hugur« hins einstaka, ið nú tykist vera størsta hóttnin í mótvegis Føroyum og føroyingum.

NAKNA vit ikki við nú, eru vit foknir. J.S.

Hvør er Hugo?

Ólavur W. Høgenesen

So ósamdir logar og gogar kunnu vera, so eru teir ið hvussu er samdir um eitt: eitt høvudseyðkenni við nútíðarsamfelagnum er, at vit hava ikki ein fastan identitet, men spæla fleiri leiklutir, alt eftir hvørjum umstøðum vit eru í. Sunnukvöldið aftaná Batmann kom Eyðun Andrassen á skermin í sendingini Gluggin. Talan var um nýggjan tátt, har mentunarlígg evni skuldu takast upp til kjak. Og tað er gott og eigur at halda fram. Eyðun er fólkalívsfrøðingur og hevur tikið nógv við at granska sjónvarp, men skifti hesa lýtuna granskaraskettina út. Sunnukvöldið máttu bæði vit og helst eisini hann ássanna orðini hjá Holberg: eitt er sjónvarp at skilja, annað sending at gera. Tí sendingin, ið snúði seg um sjónleik, var alt ov tung. Eg hoyrði um ein, sum uttan trupulleikar skifti ímillum ein sjónleik á Scansat og so Gluggan. Her áttu starvsfólkið í sjónvarpinum ikki at

Árni Gregersen lat seg úr jakkanum aftaná Dag og viku hóskvöldi, "tí vit skulu vera so leingi saman í kvöld", sum hann tók til. Hettar er triðja sendingin hjá Árna tað kvöldið, sum teknarin Óli Petersen ímyndar sær hana

aftra seg við bæði at kravt meira og at lagt meira lag á, tá uttan-hýsisfólk standa fyrri. Í Kjörbreyt-sendingini vildi ein Muller vera við, at tað at spæla billard og tað at drekka øl, vóru so ymskir leiklutir, at teir ikki kundu spælast samstundis: einki øl var drukkið, meðan billard var spælt í øl-klubunum, segði hann. Tað ivist eg stórliga í. Ikki at tað eisini verður gjørt uttan øl, men so

avgjørt... Nemus og so hesin sami Muller royndu at greiða okkum frá, hvar kúlurnar fóru og hvar tær endaðu. Men Dagmar kravdi ov litið. Eisini fingur vit frænir av, at billard eisini kundi verið spælt uttan fyrri øl-klubbar, men eisini tað var nakað ógreitt. Í Lúlatíngi hevði Jógvan Jørgensen gestir. Marita Petersen, Jákup Lindenskov og so ein diskoteks-eigari, ið eg ikki kendist

við. Tey skuldu tosa um rúsdrekka-lógina. Og grundin til at tey vóru bjóðaði í sjónvarpið just nú átti at fingið pláss í føroyskari politiskari søgu: ein politikkari - Marita Petersen - hevði sett fram eitt greitt sjónarmið! Sig so tað. Tann leiklutin eru vit ikki forvand við, tá talan er um politikkarar. Eftir sendingini at døma var tað av skriðuni við moralinum, tí kluffin millum lóg og praksis var so stór. Og ungdom-urin byrjar fyrr at rúsa seg enn áður. Fær hann ikki flótandi rúsevni, so fær hann sær okkurt annað. Diskomaðurin fortaldi, at hann hevði sæð 13 ára gomul børn snoddað tendrara-gass niður í seg í barnadisko-technikum Sniffany ella hvat tað æt. Ein leiklutur, sum foreldrini helst einki vita um. Sum vitlist so skulu vit hava vertshús, tí vit longu hava hava vertshús (klubbar). Í Havn eru teir so nógvir, at ein øl per vertshús gevur fitta kenning. Kaggin er nú opin aftur, og hevur

gjørt til einkis orðini "eingin treður dans undir moldum", tí har skal dansast undir vegnum. Soleiðis fer alt tað gamla. Sendingarnar hjá Jógvan Jørgensen hava mangan lyndi til at gerast í so edrúligar, tí hann er so sámuligur. So var eisini hesa ferð. Hann kundi saktans havt stýrt meira og verið meira avgjørdur, tá Lindenskov fór út at ferðast í sínum innlegg-um. Rúsevnisministarinn skuldi eisini vera við í sendingini og fútin. Eg hugsaði kanska at fútin var í onkrum øklubba og spældi billard, men frá Jógvan og í Sosial-inum fekk eg at vita, at hann blandaði seg ikki upp í politikk. Tað kundi lögreglan gera. Lands-stýrskvinnan var á veg til Keypmannahavnar við flogfari, har tú kanst fáa annað enn appollinaris, ið sjónvarpið borðreiddi við. Formaðurin í Ídnadars-felagnum Uffe Bærentsen er óivað fegin um, at eitt nú svágurin stökkur inn á gólv. Men hvat

hann sigur til, at Tróndur hevur ein upptøku-mann við sær hvørja ferð hann kemur á gátt, tað kundi eg hugsa mær at vita. Kanska hava teir av-talað tað frammanundan. Seinast sóu vit Uffa framman fyrri einum inn-fluttum gardinum (tollur: 55 %), men hesa ferð sat hann framman fyrri einum føroyskum málningi. Innslagið var ikki so galið: ídnadurin trongdi til pening til rationalisering og nýskapanir. "Sigur tú ikki peningastovnum, at føroyski ídnadurin er so illa fyrri, at hann er ikki verður at læna pengar til", vildi Tróndur vita. Uffe er fyrrverandi bankamaður og dugir eisini tann leiklutin, so hann lat seg í ta slitnu banka-kaskettina eina løy: "Nei, tað er betri at vit longu nú vísa teimum at vit hava hug-flog og vilja". Eins og Tróndur er bæði svágur og journalistur, so spælir Eyðfinn Jacob-

útvarps- og sjónvarpsummæli